

Pla d'Acció Local de Salut (PALS): establim conjuntament l'agenda local de salut

1. Concepte, objectiu i finalitat

El Pla d'Acció Local de Salut constitueix un marc per a l'acció, un guió del que ens proposem fer. És un pont, un camí que tracem per anar de la situació actual que hem identificat cap al futur desitjat de millora en salut. Hi anticipem els canvis o els èxits que volem aconseguir.

- L'objectiu és estimular la reflexió i el debat per a la presa de decisions sobre les actuacions que volem emprendre.
- La finalitat és comprometre, involucrar i implicar la comunitat en general i els diversos sectors i actors en el disseny i la construcció d'una proposta compartida per a l'acció local orientada a la millora de la salut.

2. Definició i elaboració

Consideracions prèvies. Algunes claus d'èxit

Igual que en el procés de construcció i elaboració del Perfil de Salut Local, el procés del Pla d'Acció Local de Salut també es coordina des del grup motor, encara que, com que es tracta d'un procés dinàmic, serà la realitat local la que en marqui i condicioni la configuració i l'organització. Ha de ser participat per la ciutadania i també per professionals i persones d'altres sectors, àrees o temàtiques implicades, que, tot formant part dels diferents grups de treball, conformaran la xarxa local en salut.

Per a la seva elaboració, el grup motor-coordinador-director i els grups de treball que s'hauran de constituir caldrà que tinguin en compte tot un seguit de consideracions, no solament a l'inici de la tasca sinó també com a comprovant que aquestes condicions s'han considerat en el procés, un cop acabada aquesta fase.

Un Pla d'Acció Local de Salut (PALS), cal que:

- Estimuli i serveixi de base per a l'acció i animi els diversos sectors i actors a treballar plegats, a establir sinergies i aliances per unir esforços i recursos adreçats a l'acció.
- Faciliti el coneixement i el suport mutu dels actors i agents locals, la identificació de nous agents i la construcció i el reforçament de xarxes locals.
- Informi, sensibilitzi, interessi i eduqui la comunitat, els professionals i directius de salut, altres sectors i departaments i responsables polítics sobre els compromisos adquirits, els reptes i les actuacions previstes sobre la salut en el municipi, d'una manera que sigui fàcilment comprensible, amb la finalitat d'estimular-los i implicar-los en l'acció. Podríem dir que és una mena de contracte per a la salut.

...

- Organitzi, ordeni i sistematitzi les actuacions que hagin estat seleccionades i pactades posant de manifest els determinants de la salut i els grups de població envers els quals les actuacions s'adreçaran.
- Sigui una eina útil per al seguiment i l'avaluació, tot identificant com s'hauran de fer.
- Identifiqui els actors/agents que intervindran en la seva execució.
- Serveixi de referència per a la rendició de comptes i comunicar la informació relacionada amb els avenços i les consecucions.

3. Fases o passos d'elaboració

3.1. Fase inicial

El responsable polític i el responsable tècnic impulsen l'inici de l'elaboració del Pla convocant el grup motor. Un cop elaborats el full de ruta inicial i el cronograma, s'inicia el treball engegant almenys dos processos que determinaran bona part de l'èxit o el fracàs de la intervenció:

1. Elaboració de l'esborrany inicial del Pla d'Acció Local de Salut

L'esborrany inicial es basa directament en les conclusions i recomanacions que emanen del Perfil de Salut Local. No oblidem que el perfil acaba amb una llista dels problemes considerats més rellevants en la localitat i amb recomanacions sobre àrees, temàtiques i grups poblacionals d'intervenció.

No es poden abordar tots els problemes i les necessitats. Cal seleccionar els reptes que afrontarem i les actuacions que emprendrem. Ens plantejem decisions viables i factibles, amb una certa capacitat d'èxit; algunes (poques) a curt termini, d'altres (la majoria) a mitjà i a llarg termini.

Cal defugir les actuacions aventurades tenint en compte la inversió que es durà a terme en esforç, recursos humans i materials. Tot i això, no s'ha de perdre l'impuls i l'ambició per poder crear canvis i generar-ne.

Arribat aquest moment, a partir del perfil, els membres del grup motor-coordinador-director «prioritzen» de manera consensuada basant-se en l'experiència, el coneixement tècnic i les decisions polítiques, i construeixen les propostes d'intervenció que recollirà l'esborrany inicial.

L'esborrany inicial sol ser redactat per la persona que exerceix la coordinació tècnica, amb el suport i el consens de la resta d'integrants del grup motor-coordinador-director i recull les grans línies estratègiques o camps d'acció, com també els objectius ge-

nerals i específics relacionats amb els determinants de la salut i/o els grups de població diana. És a dir, apunta les temàtiques d'intervenció i els grups poblacionals que seran objecte de les actuacions.

Si convé, en la presa de decisions es pot aplicar alguna tècnica de priorització, a partir de les recomanacions del perfil, sobre la llista dels problemes i les necessitats identificats i més rellevants.

Sempre es prioritza a partir d'uns criteris determinats i consensuats a l'avançada, com ara la magnitud del problema, és a dir la dimensió o la freqüència amb què el problema o la necessitat afecta la comunitat; la percepció sentida per la població, és a dir la importància que el problema o la necessitat té per a la ciutadania; la dimensió de les conseqüències de la no-intervenció, és a dir els perills i les repercussions en l'àmbit de la salut si no s'hi intervé; la factibilitat, és a dir, la capacitat real d'abordatge en el sentit que hi ha evidències, coneixements i recursos per poder abordar el problema o la necessitat. Els membres del grup motor puntuen cada criteri, es fa el càlcul de les puntuacions i s'estableix un ordre de prioritats de més a menys que ajudarà a decidir sobre els temes i les àrees d'intervenció.

Exemple de taula de priorització d'un PALS

Priorització (febrer del 2013)	Criteris de priorització				
	Magnitud del problema	Risc de la no- intervenció	Factibilitat	Importància per a la ciutadania	Total
Salut bucodental					
Addiccions/Alcohol					
Alimentació/Activitat física					
Malalties de transmissió sexual/Interrupció voluntària de l'embaràs					
Malalties cardiovasculars					
Dependència/envelliment					
Violència de gènere					
Contaminació per residus					
Barreres arquitectòniques					
.....					

Explicació: Valorar d'1 a 5 cada casella; 1 és el mínim valor i 5 el màxim. O bé valorar d'1 a 5 però només amb números imparells (1, 3, 5). Les puntuacions es consideren: 1 baixa, 3 mitjana i 5 alta.

L'esborrany inicial que en resulti serà consensuat més endavant amb altres persones implicades en el procés, en el qual participaran les organitzacions socials i la ciutadania.

2. Identificació d'actors / agents clau

Aquesta és la fase operativa en què, seguint les decisions d'actuació, s'identifiquen els diversos agents i actors implicats fins ara en tot el procés. A més, es fa un repàs, en funció de la prioritització, per veure si és possible i necessari incorporar algun agent més que pugui ser valuós per participar en el disseny i la construcció del Pla: institucions, polítics, tècnics, associacions, voluntariat, sector empresarial, líders socials locals. Persones amb interès a participar i col·laborar, ciutadania no associada, que participa de manera individual.

Cal tenir present que el Pla d'Acció s'emmarca en un procés participatiu, de manera que haurà de ser un procés obert.

Un cop identificats qui són els agents clau, cal elaborar un directori de persones, que potencialment podrem mobilitzar i dinamitzar per participar en el seu procés d'elaboració.

3.2. Fase de construcció compartida i aprovació

1. Presentació i consens sobre l'esborrany inicial

- L'esborrany inicial és presentat i consensuat amb equips tècnics d'àrees implicades i amb la ciutadania mitjançant trobades, jornades, tallers, tècniques de grup, bústia de suggeriments, entre d'altres. Normalment, en una reunió o trobada.
- Recollim els suggeriments, les aportacions o les propostes a l'esborrany inicial. Aprofitem l'ocasió per implicar els diversos agents perquè participin en el disseny obert i compartit del Pla.

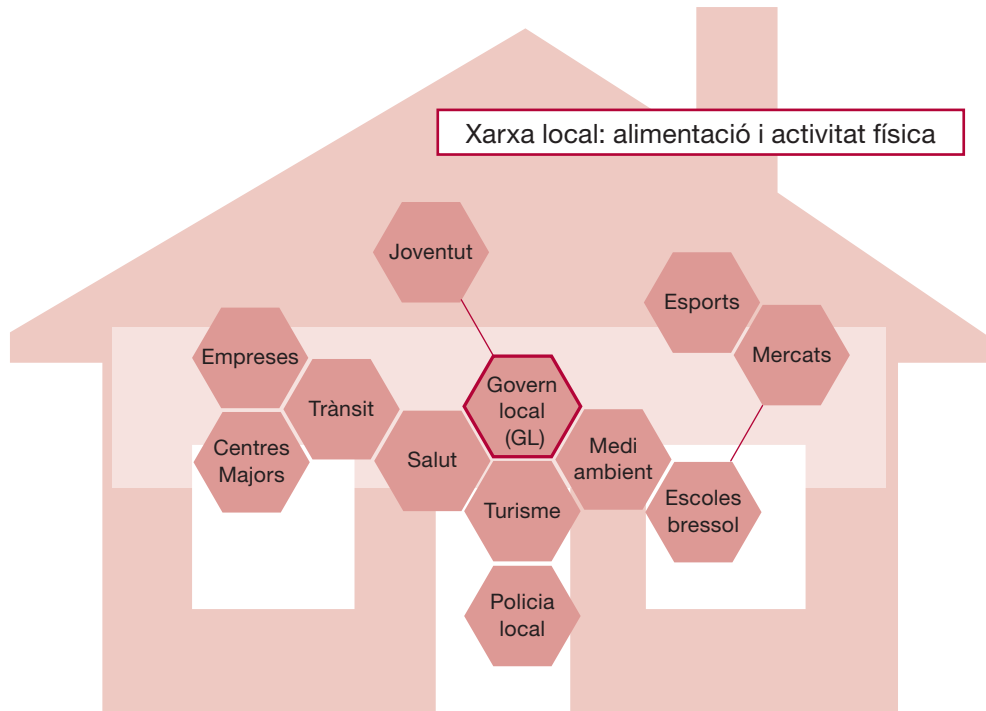
Aquestes reunions de treball són molt útils per a la mobilització, la dinamització i la comunicació. També per identificar nous actors i consolidar la xarxa local.

2. Creació de grups de treball

- A partir d'aquí, una bona manera d'organitzar-se és generar grups de treball intersectorials, interdisciplinaris i participatius relacionats amb els continguts temàtics que defineixen l'esborrany inicial, consensuat amb anterioritat.
- És convenient que cada grup de treball tingui una persona de referència per coordinar-se amb el coordinador i amb el grup motor-coordinador-director. En aquesta fase de construcció del Pla és on de debò s'articulen els diversos recursos i actius disponibles i es fan més visibles. Ens permet identificar els organismes, les entitats, els professionals i la ciutadania implicats en l'execució futura de les actuacions que es decideixin.

Aquests grups poden construir, definir, perfilar i matisar els objectius generals i específics i les accions. És una posada en comú per actuar junts, és el moment de les aliances i les sinergies per a l'acció basades en el consens.

Exemple de Xarxa local en salut

Font: Junta de Andalucía. Consejería de Salud.

3. Proposta inicial

- El grup motor integra les propostes que sorgeixen dels grups de treball. Els dóna una forma i una estructura coherents d'acord amb el coneixement tècnic i les decisions polítiques corresponents.
- Després, presentarà la proposta inicial, per a la seva aprovació, a l'òrgan o estructura de participació, format pels qui han col·laborat en la seva elaboració.

4. Aprovació política

Quan ja estigui elaborada i consensuada, l'equip de govern municipal ha de revisar la proposta inicial del PALS, i acceptar-la o no com a pròpia.

Cal tenir en compte que

el Pla d'Acció ha de ser aprovat i ha de tenir suport, com a requisit previ a la posada en marxa per part de l'equip de govern.

Si l'equip de govern l'accepta, la porta al ple municipal per a l'aprovació definitiva. Cal recordar que el document final que s'hi envia és el document complet del Pla Local de Salut (que, almenys, incorporarà la introducció, la justificació, la metodologia, el Perfil de Salut Local, el Pla d'Acció Local en Salut, la relació d'institucions, entitats, associacions participants, bibliografia).

Cal tenir en compte que

l'aprovació per part del ple de la corporació garanteix el compromís de portar-lo a la pràctica per part de totes les forces polítiques amb representació en el municipi i de dotar-lo dels recursos necessaris per fer-lo efectiu respecte del seu desenvolupament i execució.

Cada realitat municipal condiona el ritme temporal. Aquesta decisió correspon als qui hi tenen una implicació directa i al govern de la localitat.

Important. El moment adequat perquè sigui aprovat al ple també pot variar. S'ha de considerar en aquest punt la importància dels temps en funció dels moments electorals i/o de gestió i el criteri d'oportunitat per part del Govern local.

Aprovar-lo al principi de la legislatura

Per planificar què cal fer els propers anys de gestió (amb la dificultat d'un govern i una corporació acabats de triar, encara sense rodatge i sense ajustar).

Aprovar-lo passat el primer any o a la meitat de la legislatura

Quan l'equip de govern ja es troba més assentat i encara no és un moment preelectoral, de manera que el consens amb les altres forces polítiques seria més fàcil. És el que sembla més raonable.

Aprovar-lo quan s'està en procés d'elaboració dels pressupostos

Un altre moment interessant per aprovar el PALS, pot facilitar decisions sobre la possible assignació.

Aprovar-lo al final de la legislatura

Per planificar què es farà passades les eleccions.

3.3. Estructura dels continguts: els objectius i les accions¹⁰

Com fixar els objectius

Un enfocament crucial: mirem amunt i mirem al costat.

Els objectius del Pla d'Acció Local de Salut, quant a la seva definició i redacció, han de mostrar coherència i correspondència amb altres plans d'àmbit supramunicipal, per exemple: el Pla de Salut de Catalunya, els plans o l'estratègia regionals o del sector sanitari de salut si n'hi hagués, etc. i amb altres plans d'àmbit local amb els quals s'hagin establert sinergies i cooperació.

Els objectius, tant els generals com els específics, també s'han de redactar de manera coherent en els enunciats, amb les necessitats, els problemes, els temes i les àrees prioritzades. D'aquesta manera, indiquen amb claredat la direcció que han d'agafar les actuacions que s'han d'engegar.

Per facilitar la seva determinació apuntem dues qüestions:

- Què es farà?
- Cap a on es vol anar?

I una actitud fonamental: la recerca del consens, sobre el propi contingut dels objectius i sobre el procediment a emprar per aconseguir-los.

Per això és molt important integrar en els objectius les demandes i les expectatives de la ciutadania. Si la ciutadania se sent escoltada i es valoren les propostes que fa, sempre que siguin coherents amb les finalitats plantejades, augmentaran les seves possibilitats d'èxit i d'adhesió i implicació.

Classes d'objectius

Generals. Tenen una visió estratègica de llarg termini, que sol anar més enllà del període habitual de vigència d'un sol Pla.

Específics. Els objectius generals es concreten a través dels objectius específics, i aquests, al seu torn, es desenvolupen en les accions, que són la concreció de les intervencions o actuacions que cal realitzar i que donen resposta i ajuden a la seva consecució. L'èxit dels objectius específics és el que ens acosta a la consecució dels objectius generals.

10. Podeu consultar el Pla de Salut de Catalunya i exemples de plans locals de salut a: <<http://www.diba.cat/salutpublica/pls>>

Exemples d'objectius. Hàbits i estils de vida de la població jove: drogodependències i pràctiques sexuals de risc

Objectiu general

Reduir en la població jove la prevalença i la incidència dels problemes de salut relacionats amb el consum de substàncies tòxiques addictives i la pràctica d'hàbits sexuals de risc.

Objectius específics

1. Informar i conscienciar els joves sobre les implicacions en salut del consum de substàncies tòxiques addictives i de la realització de pràctiques sexuals de risc.
2. Reduir el consum de substàncies addictives (tabac, alcohol i drogues no institucionalitzades) en la població jove d'entre 13 i 19 anys.
3. Disminuir la incidència d'embarassos no desitjats en les dones joves d'entre 15 i 24 anys.
4. Disminuir el risc de contagi de sida i altres malalties de transmissió sexual entre la població jove.

Requisits que cal tenir en compte quan es volen formular els objectius:

- *Que siguin factibles*: no hem d'establir objectius poc pràctics o irrealistes. Però no hem de renunciar a certs reptes.
- *Que siguin comprensibles*: hem de redactar-los amb paraules senzilles. En tot cas, les persones implicades en la consecució del seu èxit els han de poder comprendre.
- *Que siguin participats*: cal que ho siguin si es vol crear el sentiment de pertinença i la implicació necessària.
- L'òptim és que siguin quantificables i mesurables, encara que sigui d'una manera indirecta. Això no sempre és fàcil per la mateixa dinàmica d'elaboració i execució d'un Pla (participatiu i intersectorial).

Hem de fugir de situacions en què l'esforç que suposa la quantificació i el mesurament sigui superior a l'esforç de les activitats que es realitzen per aconseguir els objectius.

- Convé determinar un indicador o indicadors de fàcil obtenció, que ens informin sobre:
 - si les activitats estan enfocades a l'objectiu,
 - si es realitzen de la manera esperada,
 - com evoluciona el problema o la necessitat que es pretén solucionar i que es té com a referència.
- Tenir en compte el sistema de valors de les persones (recordeu les necessitats sentides del perfil).

Pel que fa a la formulació del Pla d'Acció Local de Salut, un element d'interès consisteix a identificar, en cada apartat dedicat als objectius específics, la relació d'institucions, organismes, entitats i àrees municipals que hi intervindran. I, a més, fer referència als indicadors que n'han de facilitar el seguiment i l'avaluació.

Aquesta recomanació facilita:

- La mobilització posterior dels actors.
- Dur a terme, des del principi, l'actitud de seguiment i avaluació del Pla, dels objectius, de les accions i dels programes, projectes i activitats.

3.4. Programes, projectes i activitats (PPA) per assolir els objectius

Després de l'aprovació del Pla, es procedeix al disseny, l'elaboració i l'establiment de programes, projectes i activitats que pretenen aconseguir, totalment o parcialment, un objectiu específic concret considerat com a part d'un objectiu general. Una de les fases més importants i interessants en el procés de planificació és l'elaboració de programes, projectes i activitats. Suposa la concreció i l'ordenació del que volem realitzar.

- L'elaboració dels programes, projectes i activitats és una aproximació directa a la realitat sobre la qual hem decidit intervenir.
- Suposa la fase decisiva en què una idea o objectiu d'un pla poden començar a convertir-se en realitat; i si estan ben elaborats són un pas necessari per poder garantir aspectes tan importants com la pertinència, l'eficàcia o l'eficiència.
- Constitueixen igualment una eina bàsica per descriure les actuacions que realitzem, per intercanviar informació i col·laborar amb altres professionals i amb la ciutadania.
- Cal una redacció tècnica inicial com a proposta-esborrany per a la seva discussió i aprovació en els grups de treball. Si convé es poden utilitzar tècniques de dinamització i de consens per dissenyar-los.

Capacitat innovadora

1. És important incloure programes, projectes i activitats que es desenvolupin habitualment en la localitat, sobretot si és un primer pla, per consolidar-los.
2. Sempre que sigui possible, és recomanable incloure un percentatge de programes, projectes i activitats nous, per incorporar una estratègia innovadora.

3.5. Implantació: la difusió i l'execució

L'aprovació del Pla d'Acció Local de Salut ha de tractar-se com una fita rellevant en la localitat. Les temàtiques que inclou i els compromisos que s'estableixen són un autèntic repte per millorar conjuntament la salut de la comunitat i hem de ser conscients de la importància de la difusió i comunicació del Perfil Local de Salut en general, i del Pla, en particular.

Difusió (PALS-PPA)

- Tots els productes que sorgeixen del procés i del treball de la planificació-acció local en salut han de ser comunicats. En el cas del Pla amb més raó encara.
- Cal aprofitar aquests moments per a la sensibilització, la conscienciació, la implicació i la mobilització social.
- A més, la difusió i la comunicació són motivadores pel fet que atorguen valor al treball realitzat per tots els sectors i les persones implicades. Són en si mateixes un acte de reconeixement a l'esforç realitzat.

A les persones, institucions i organitzacions que hi han participat.

En el mateix Ajuntament (alcaldia, regidories, personal directiu, junta de personal, comitè d'empresa).

En el mateix municipi (associacions, centres sanitaris, educatius, recreatius).

En municipis pròxims (alcaldies i regidories de salut).

En altres institucions de la localitat i de la província.

Mitjançant l'assistència a esdeveniments de caràcter científic o no; locals o d'un altre àmbit territorial.

Amb presència en els mitjans de comunicació.¹¹

En aquesta difusió, és ineludible que utilitzem les TIC, per exemple el web municipal, les xarxes socials i els correus electrònics, entre d'altres.

Execució (PALS-PPA)

La durada del Pla, igual que molts altres elements, pot ser variable. No hi ha una norma que ho reguli. Encara que sol ser habitual un període de vigència de quatre o cinc anys.

Per facilitar l'execució i el seguiment del Pla, a més de dissenyar un cronograma general, és molt convenient elaborar agendes anuals des de l'inici. Amb aquest instrument anual, els grups de treball de la xarxa local planifiquen les accions en funció de la situació i dels recursos, revisen l'estat de compliment quant a l'execució i elaboren les memòries anuals.

L'execució és el moment en què els recursos, que s'han posat a disposició del Pla, s'articulen i es coordinen de manera que les agendes es puguin sincronitzar. Així, és recomanable elaborar els fulls de ruta amb informació relativa a les mesures i actuacions que cal dur a terme, com també el repartiment de tasques que convé i el calendari que es pot seguir.

11. Veure Estratègia de comunicació d'un Pla Local de Salut.

És útil associar persones responsables amb cada activitat, projecte o programa, amb la finalitat de facilitar la coordinació i demanar la informació necessària per conèixer l'estat d'execució.

És fonamental el paper de la coordinació del PALS per dinamitzar-ne l'execució i el compliment, com també la coordinació del grup motor i la xarxa local que s'ha generat durant el procés de planificació.

3.6. Seguiment i avaluació (PALS-PPA)

Consideracions prèvies

El patró actual de les causes de mort, malaltia i lesions exigeix avui dia un abordatge i un enfocament com el que planteja aquest model per a l'acció. El model d'intervenció que hem descrit fins ara és un model complex, però també és un model contrastat pel que fa a les evidències. Es fonamenta en totes les recomanacions, els coneixements i les experiències publicats en revistes científiques i fòrums d'organismes internacionals, tant institucionals com tecnicocientífics.

El compromís polític, la intersectorialitat, la interdisciplinarietat, la participació de la ciutadania, la creació d'una xarxa local compromesa o l'enfocament sobre determinants, són les bases sobre les quals cal construir una intervenció d'èxit (salut en totes les polítiques / governança local).

Per tant, un element essencial que s'ha de valorar en l'avaluació és l'aplicació, la implantació i el desenvolupament del mateix model d'acció detallat en aquesta guia metodològica. D'altra banda, també haurem d'intentar mesurar els resultats en salut a través dels indicadors previstos, encara que sapiguem que a curt termini els resultats seran modestos.

Qualsevol pla, programa, projecte o activitat ha de tenir un seguiment i una avaluació, tot plegat dissenyat en el procés. És un principi bàsic d'una bona gestió.

També és un principi elemental per a l'aprenentatge, la millora i l'actualització continuada i, per tant, per poder controlar el grau d'eficiència, eficàcia i efectivitat.

A través del seguiment i l'avaluació, podem prendre decisions per corregir o millorar desviacions del camí i els reptes proposats.

Pel que fa als procediments de seguiment i avaluació, haurem d'utilitzar una combinació de mètodes. Els indicadors quantitius ens ajudaran a dimensionar els resultats.

La valoració qualitativa dels processos realitzada per les persones participants és fonamental quan es volen analitzar elements complexos com: les vivències, el grau de motivació, el grau de satisfacció i el sentiment de pertinença envers el procés global, entre d'altres. Aquesta perspectiva qualitativa també facilitarà determinar amb més profunditat les causes dels incompliments, els retards i les dificultats trobades; i també analitzar les relacions interinstitucionals, amb altres sectors i amb la ciutadania.

L'avaluació del Pla ha de ser contínua des de l'inici: durant la seva elaboració, la seva execució i quan hagi acabat.

Una bona pràctica consisteix a fixar un calendari de reunions del grup motor-coordinador-director per al seguiment i l'avaluació del Pla i un altre de reunions amb la resta de persones implicades.

Recorda-ho: el seguiment i l'avaluació del PALS tenen dos enfocaments:

- Un de relacionat amb els processos de construcció del Pla, l'elaboració dels continguts i la implantació.
- Un altre sobre resultats en salut.

El seguiment i l'avaluació del procés d'elaboració, determinació dels continguts i implementació del Pla d'Acció Local de Salut (PALS).

El seguiment ens permet identificar desviacions i decidir sobre possibles rectificacions.

El seguiment i l'avaluació de l'elaboració d'un PALS

El seguiment

Com va l'elaboració del Pla i els seus continguts?

L'avaluació

Com ha anat l'elaboració del Pla i els seus continguts? Per què?

a) Sobre l'elaboració del PALS

Com es van desenvolupant l'impuls i el compromís polític?

Es respecten la intersectorialitat, l'enfocament interdisciplinari i la participació ciutadana?

Funciona amb normalitat el grup motor-coordinador-director?

a) Sobre l'elaboració del PALS

Com s'han desenvolupat l'impuls i el compromís polític?

S'han respectat la intersectorialitat, l'enfocament interdisciplinari i la participació ciutadana?

Ha funcionat amb normalitat el grup motor-coordinador-director?

<p>Es respecten el cronograma i el full de ruta?</p> <p>Com es van desenvolupant la col·laboració i la cooperació entre institucions i entre àrees municipals?</p> <p>Es va concretant la identificació d'actors implicats i/o relacionats amb els temes del PALS?</p>	<p>S'han respectat el cronograma i el full de ruta?</p> <p>Hi ha hagut col·laboració i cooperació entre institucions i entre àrees municipals?</p> <p>S'ha concretat la identificació d'actors implicats i/o relacionats amb els temes del PALS?</p> <p>El ple municipal ha aprovat el PALS?</p>
<p>b) Sobre els continguts del PALS</p> <p>En la seva redacció, es contemplen la correspondència, la sinergia i la coherència amb altres plans locals i supramunicipals?</p> <p>Es respecten en la redacció les conclusions i les recomanacions del Perfil de Salut Local?</p> <p>La redacció és coherent amb els problemes més rellevants identificats i amb la prioritització realitzada?</p> <p>Els objectius i les accions identifiquen amb claredat els determinants de la salut i les poblacions diana?</p> <p>La redacció respecta la facilitat de comprensió dels continguts?</p> <p>Són coherents les presentacions d'objectius generals i específics, i les de les accions?</p>	<p>b) Sobre els continguts del PALS</p> <p>En la seva redacció, s'han contemplat la correspondència, la sinergia i la coherència amb altres plans municipals i supramunicipals?</p> <p>S'han respectat en la redacció les conclusions i les recomanacions del Perfil de Salut Local?</p> <p>Es pot considerar que la redacció ha estat coherent amb els problemes més rellevants que s'han identificat i amb la prioritització realitzada?</p> <p>Els objectius i les accions identifiquen amb claredat els determinants de la salut i les poblacions diana?</p> <p>La redacció ha tingut en compte la facilitat de comprensió dels continguts?</p> <p>Són coherents les presentacions dels objectius generals i específics, i les de les accions?</p>

El seguiment i l'avaluació del procés d'implantació del Pla d'Acció Local de Salut (PALS).

La execució s'ha de desenvolupar al llarg del període de vigència establert. No obstant això, hem esmentat que s'ha d'executar considerant anualitats. Fer-ho així facilita el seguiment, les avaluacions intermèdies i, per tant, el control de l'execució.

El seguiment i l'avaluació del procés d'implantació del PALS	
<p>El seguiment Com es va fent la implantació del Pla?</p>	<p>L'avaluació Com ha anat la implantació del Pla? Per què?</p>
<p>a) Sobre la difusió i la comunicació del PALS És satisfactòria la seva distribució? La presentació i l'emissió pública són satisfactòries? Hi assisteix públic a les trobades de presentació? Com funciona la cobertura en mitjans de comunicació?</p>	<p>a) Sobre la difusió i la comunicació del PALS Ha estat satisfactòria la seva distribució? La presentació i l'emissió pública han estat satisfactòries? Quina resposta han rebut del públic les trobades de presentació? Com ha funcionat la cobertura en els mitjans de comunicació?</p>
<p>b) Sobre l'execució del PALS Com es desenvolupen l'impuls i el compromís polític? Funciona bé el grup motor? Es respecten el cronograma i el full de ruta? Participen adequadament els actors implicats? Com es desenvolupen la intersectorialitat i la participació? Com es desenvolupen la coordinació i la cooperació? Les activitats es desenvolupen amb les característiques i els objectius que s'havien previst? Com són el resultat i l'impacte de les activitats? Recollida d'informació sobre les activitats: tipus i nombre d'activitats; persones assistents; cobertura; grau de satisfacció de la població receptora. Complim els objectius previstos en les activitats?</p>	<p>b) Sobre l'execució del PALS Com han funcionat l'impuls i el compromís polític? Ha funcionat adequadament el grup motor? S'han respectat el cronograma i el full de ruta? Han participat adequadament els actors implicats? Com s'han desenvolupat la intersectorialitat i la participació? Com s'han desenvolupat la coordinació i la cooperació? Les activitats s'han desenvolupat de manera satisfactòria i amb les característiques i els objectius que s'havien previst? Quin ha estat el resultat de les activitats? Tipus i nombre d'activitats; persones assistents; cobertura; grau de satisfacció de les persones implicades. Han estat suficients o insuficients en relació amb els recursos disponibles?</p>

3.7. Seguiment i avaluació dels resultats en l'àmbit de la salut del Pla Local de Salut

Els resultats en l'àmbit de la salut se solen presentar a llarg termini; com a molt aviat, a mitjà termini. A curt termini, els progressos en l'aplicació del model, amb la complexitat que comporta, i l'execució d'activitats –que va augmentant en qualitat i envergadura, fruit del treball cooperatiu i participatiu–, són consecucions motivadores i molt importants en les primeres etapes.

Això no obstant, els canvis que es presentin en un curt espai de temps, en indicadors de determinants de salut o en indicadors sobre morbiditat, per petits que siguin, sempre s'han de comunicar i cal rendibilitzar-ne els efectes motivadors per seguir avançant. Així es podran aprofitar.

El seguiment dels resultats

És molt útil elaborar un quadre d'indicadors relacionats amb les necessitats i els problemes que es van prioritzar en el seu moment i amb els objectius i les accions que es van definir al Pla. Això permet poder fer el seguiment d'indicadors relacionats amb els determinants de la salut (mediambientals, socioeconòmics, estil de vida, etc.) i de morbiditat.

És el moment de recordar la documentació del Perfil de Salut, utilitzar les dades que es troben en format electrònic que possibiliten l'elaboració de sèries cronològiques i fer un seguiment dels problemes i les necessitats que s'han situat com a reptes de canvi i millora.

Tot seguit, plantegem un exemple de taula de seguiment d'indicadors.

PLA D'ACCIÓ 2011-2015	Denominació de l'objectiu general/específic				
Denominació del: programa/projecte/activitat	2011	2012	2013	2014	2015
Indicador 1					
Indicador 2					
Indicador 3					
.....					

L'avaluació dels resultats

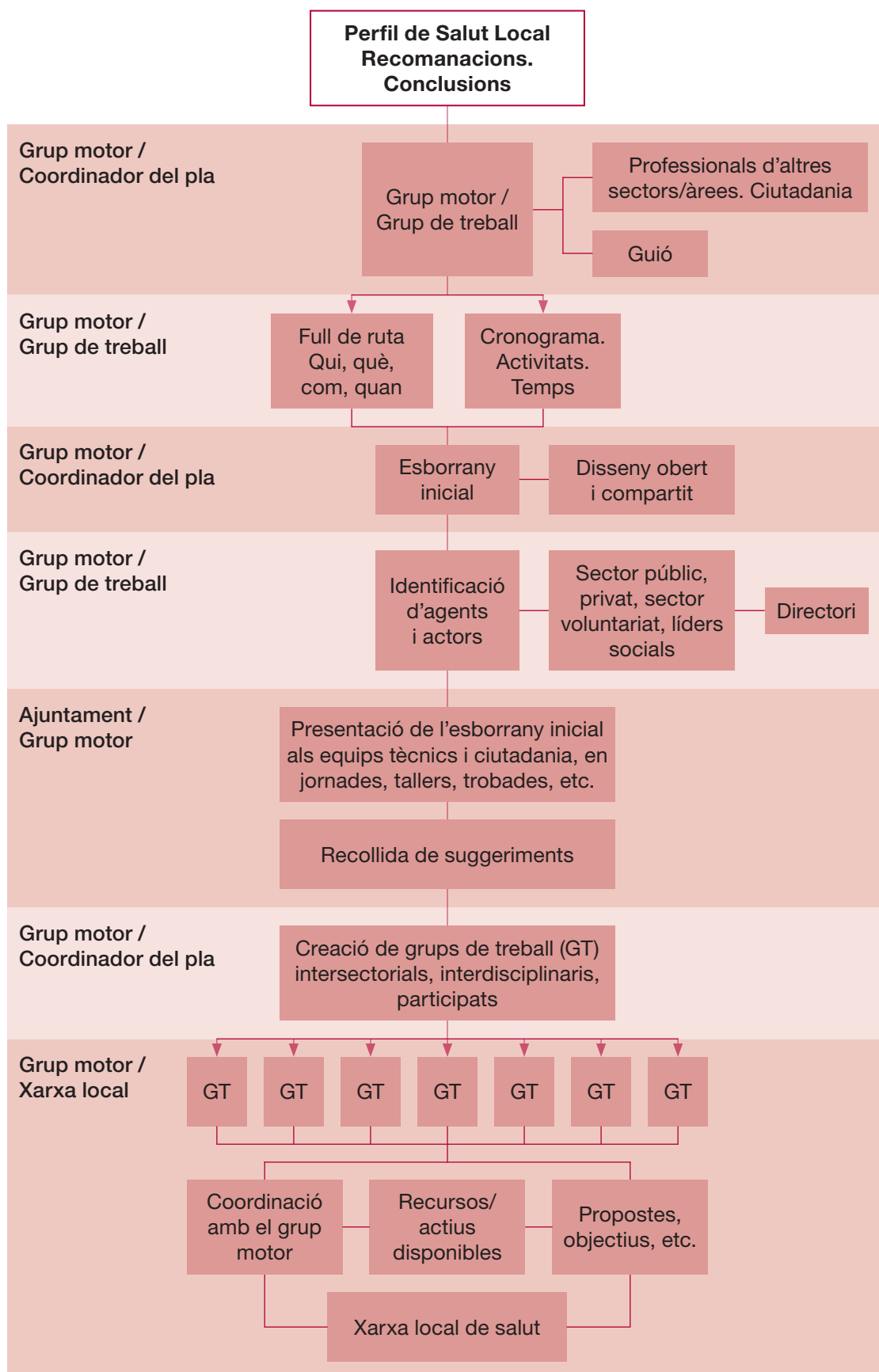
Sempre que la realitat i els recursos disponibles ho permetin, és convenient realitzar avaluacions intermèdies, anuals o a la meitat del cicle de vigència del Pla, de manera que, amb el quadre d'indicadors bàsics seleccionats, puguem prendre decisions relatives a potenciar o millorar els programes, els projectes i les activitats, i també comunicar els èxits assolits.

L'avaluació final de resultats, quan el període de vigència del Pla acaba, esdevé en la pràctica, l'inici de l'elaboració del Perfil de Salut del nou cicle. De manera que són els canvis sorgits d'un Perfil de Salut a un altre els que ens donen la dimensió dels resultats, en els indicadors relacionats amb els determinants de la salut i amb el patró de morbimortalitat.

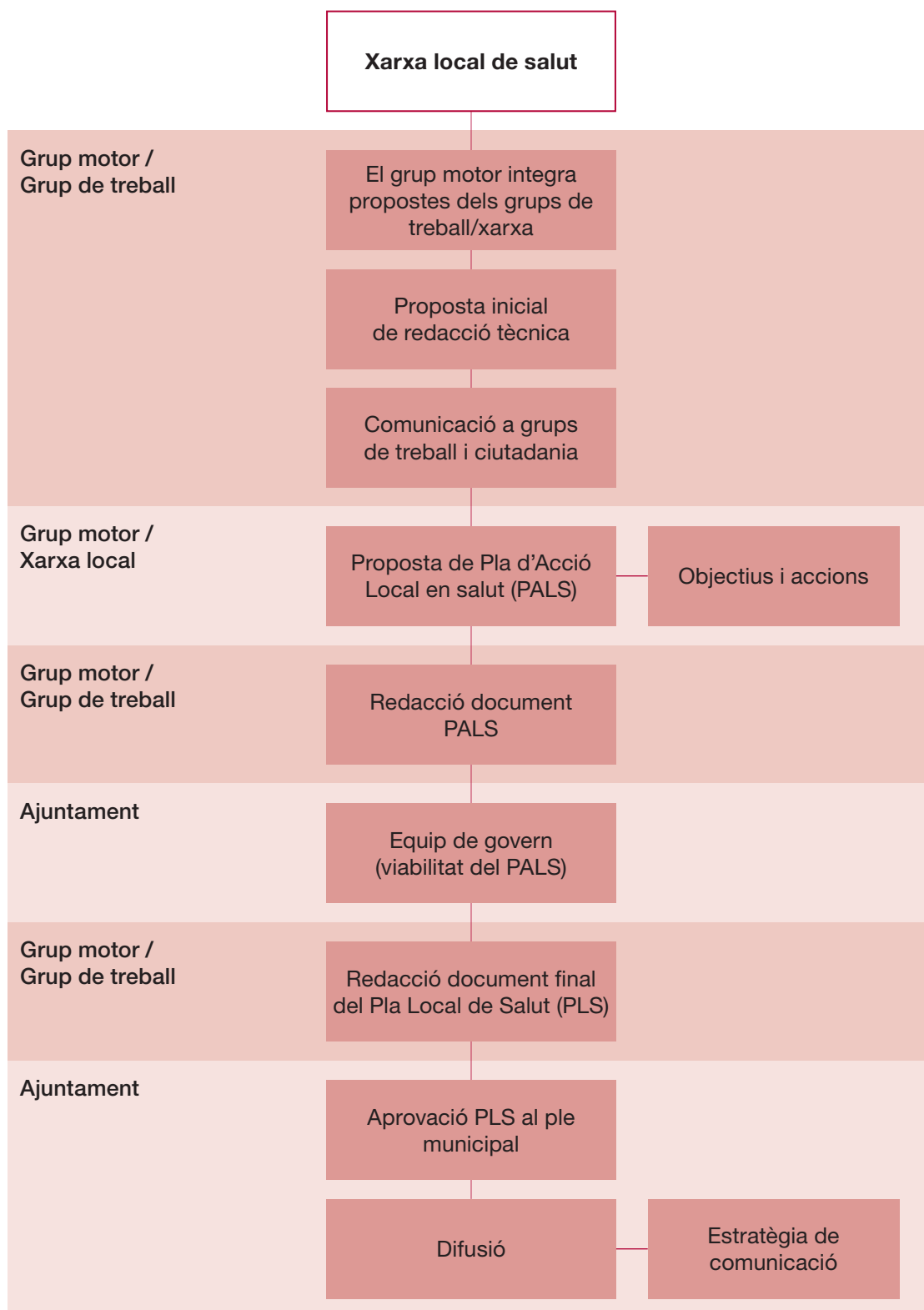
És convenient tenir en compte que també poden ser triats com a referència els indicadors de la conscienciació pública, el coneixement de riscos per a la salut i la contemplació de canvis en els hàbits. El mateix es podria dir del canvi en indicadors socioeconòmics o del medi ambient físic que es troben vinculats a una superior prevalença i incidència d'unes determinades causes de mortalitat i morbiditat.

Els canvis esdevinguts s'han de recollir com a tals en el nou Perfil de Salut que inicia el cicle següent de planificació. Servirà d'evidència i podrà fonamentar la qualificació de bones pràctiques.

Procés d'elaboració d'un Pla Local de Salut. El Pla d'Acció Local de Salut. PALS I

Procés d'elaboració d'un Pla Local de Salut. El Pla d'Acció Local de Salut. PALS II

Procés d'elaboració d'un Pla Local de Salut. El Pla d'Acció Local de Salut. PALS III

